

Andrzej Targowski

Prof. Tenured. Dr. Inż. Western Michigan University

- Urodzony w 1937 roku w Warszawie. Jako dziecko szczęśliwie przeżył okupację i Powstanie Warszawskie (wyszedł spod trupów egzekucji przy ul. Madalińskiego róg Kazimierzowskiej, matka 14-krotnie ranna a ojciec powieszony za sabotowanie produkcji V2).
- W 1953 r. wydalony ze szkoły przy ul. Smolnej 30 za strzelanie do portretów dostojników państwowych na wieść o śmierci Stalina. Ukończył szkołę im. T. Rejtana.
- W 1956 r. odebrano mu stypendium na PW za udział w rozruchach. Wtedy podjął pracę w Biurze Projektowym Przemysłu Sylikatowego. Wieczorem pracując a w dzień studiując.
- W roku 1962 ukończył Wydział Mechaniczno-Technologiczny, Oddział Inżynierjno-Ekonomiczny Politechniki Warszawskiej z wyróżnieniem. Odbýwał szkolenia zawodowe w firmach Bull (w Paryżu), NCR, ICT/ICL oraz IBM w Londynie. Uczestniczył w praktykach w centrach IBM w Wiedniu, La Hulpe w Belgii, w Paryżu, Londynie i Nowym Jorku.
- W 1961 r. został kierownikiem ośrodka obliczeniowego (w org.) w Zakładach Radiolokacyjnych RAWAR gdzie również testował swoją pracę magisterską na temat Kompleksowego Systemu Zarządzania Przedsiębiorstwem opartym na BOMP (Bill of Material Processor) czyli na strukturze wyrobu z kilkunastoma stopniami montażu ponad 100 tys. elementów.
- W roku 1962 założył przeniesiony służbowo do Instytutu Organizacji Przemysłu Maszynowego (ORGMASZ) gdzie zorganizował pierwszą w Polsce Pracownię Analizy Systemów.
- W 1970 r. pod jego kierunkiem został opracowany społecznie (via NOT) pierwszy krajowy program rozwoju informatyki na lata 1971-75, zatwierdzony przez władze.
- 1965–1971 współuczestniczył w zakładaniu w Polsce sieci centrów ZETO. W ZETO–ZOWAR, którego był dyrektorem inicjował i nadzorował projektowanie pierwszego w Polsce (1966) Pakietu Obliczeń Produkcyjnych, zaawansowanych przemysłowych systemów przetwarzania informacji dla potrzeb kontroli produkcji i zarządzania przedsiębiorstwem (nagroda ministra nauki).
- W 1966 r. zainstalował pierwszy za Żelazną Kurtyną amerykański komputer IBM 1440 w kierowanym przez niego ZETO-ZOWAR realizując pierwsze w Polsce z informatyzowane systemy kierowania produkcją m.in. w Fabryce Samochodów Osobowych, Fabryce Samochodów Ciężarowych i w innych przedsiębiorstwach.
- W 1971 r. oddał do użytku pierwszy budynek specjalizowany dla ośrodka obliczeniowego (ZETO-ZOWAR) w Warszawie (al. Niepodległości 182), zaprojektowany przez arch. H. Skibniewską i przez niego w zakresie ciągu technologicznego. Był kandydatem na Mistera Warszawy. Został powielony w kilku miastach Polski.
- W 1965 r. współorganizował powstanie czasopisma Maszyny Matematyczne, które w 1971 roku zostało przemianowane na INFORMATYKA; przez kilkanaście lat redagował dział dotyczący zastosowań. Gdy go usunięto z KBI, usunięto z tej redakcji. Opublikował w nim 30+ przekrojowych artykułów.
- W 1969 roku na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym PW obronił pracę doktorską *Warunki optymalizacji systemu przetwarzania danych w układzie przedsiębiorstwo–centrum*. W pracy tej udowodnił, że optymalnym rozwiązaniem dla krajowych systemów hierarchicznych jest zastosowanie minikomputerów optymalniejszych od zestawów głównych (*main frame*). Teza ta została potwierdzona w projektach K-202 Jacka Karpińskiego. Wylansował w powszechnym użytku termin „informatyka” w swej książce *Informatyka klucz do dobrobytu* (bestseller roku 1971).
- W latach 1971-74 będąc zastępcą dyrektora generalnego Krajowego Biura Informatyki, opracował koncepcję Infostrady i Krajowego Systemu Informatycznego. Jednak prace nad tymi projektami zostały w 1974 r. zatrzymane przez Komisję ds. Informatyki Biura Politycznego i od tego momentu zaczęły się kłopoty Targowskiego z zatrudnieniem i publikowaniem.
- W latach 1972-74 spowodował zainstalowanie 2 amerykańskich super komputerów CDC Cyber 72 w IBJ w Świerku i AGH tworząc sieć tele-cyfrową nauki CYFRONET i podpisał zezwolenie dla Amerykanów by mogli kontrolować 24 godz./dobę czy aby nie oblicza się dla potrzeb militarnych. Był to warunek ominięcia embarga.

Nie spytał się zwierzchników o zgodę, bo by jej nie otrzymał. Spowodował import kilku zachodnich komputerów, które podniosły na wyższy poziom kwalifikacje pionierskiej grupy specjalistów.

- W latach 1972–1974 kierował projektowaniem ogólnopolskiego systemu ewidencji absolwentów i ludności Magister/PESEL.
- W latach 1972–74 kierował Komisją Ekspertów ds. Udoskonalenia Systemu Kontroli Inwestycji Szczególnie Ważnymi Kraju, powołany przez Premiera.
- W 1974 r. obronił habilitację (na podstawie 3 pionierskich książek) na Wydziale MT PW.
- W 1974 r. został docentem na SGPiS.
- W 1974 wyjechał z żoną i dziećmi do USA, gdzie pracował jako wizytujący profesor w Hamilton College, gdzie odmówił pozostania na stałe.
- W 1975 r. wrócił do Polski i dowiedział się, że Centralna Komisja Kwalifikacyjna (CKK) przy KC PZPR nie zatwierdziła jego habilitacji. I w związku z tym został przeniesiony służbowo do ORGMASZU, aby nie szkolił młodzieży swoimi prozachodnimi koncepcjami.
- W styczniu 1980 roku wyjechał z rodziną w ramach POLSERVISU (eksportu polskich specjalistów) do Meksyku, a w sierpniu 1980 roku do USA, gdzie udzielono mu azylu politycznego. Jeszcze przed wyjazdem z Polski opublikował w prasie poświęconej tematyce informatycznej kilkadziesiąt artykułów, a także szereg pionierskich książek przybliżających temat wykorzystania informatyki w przedsiębiorstwach.
- Po wyjeździe z Polski 3 profesorów opublikowało paszkwile ma jego temat w Życiu Warszawy i INFORMATYCE.
- W 1980 r. w Stanach Zjednoczonych rozpoczął pracę w Western Michigan University, gdzie pracował 37 lat, gdzie został dożywotnim (tenured) zwyczajnym profesorem. Przyczynił się w tym czasie do wykształcenia kilkunastu tysięcy informatyków. W USA.
- W 1996 r. wykorzystując swe prace nad Infostradą w Polsce, doprowadził do uruchomienia systemu teleCITY of Kalamazoo, pierwszego cyfrowego miasta w USA.

W USA udzielał się w Polsko-Amerykańskim Centrum ds. Polskich STUDIUM (złożonej z polskiej inteligencji), które mocno starało się wśród amerykańskich polityków o przyjęcie Polski do NATO. Napisał kilkadziesiąt artykułów politycznych w polonijnej prasie, brał udział w audycjach Wolnej Europy i Głosu Ameryki. W dniu 22 listopada 1988 r. przeżył w Kalamazoo w stanie Michigan zamach na jego życie. Był ciężko ranny a jedna osoba została zabita.

W III RP z okazji 70 rocznicy działania informatyki w Polsce Polskie Towarzystwo Informatyki odznaczyło okolicznościowym medalem ok. 100 pionierów informatyki, jego pomijając, ponieważ w PRL uruchomił PESEL w celu śledzenia obywateli. Co było nieprawdą, ponieważ ten numer niczego nie ułatwiał a bez niego śledzono bardzo dobrze. W III RP numeru tego nie zlikwidowano. Korzysta z niego ok. 500 krajowych systemów informatycznych.

Jest informatykiem o specjalnościach: informatyka stosowana, architektura systemów komputerowych, rozwój cywilizacji pod wpływem informatyki i techniki. Publikuje prace na tematy; architektury systemów informatycznych, teorii mądrości, teorii komunikacji, mądrej zrównoważonej cywilizacji, teorii kwantowej informacji i kwantowej teorii wszystkiego, traktatu o dobrym życiu oraz przekleństwa cyfryzacji (sprawy etyki), politologii i historii oraz teorii tenisa. Jest autorem 50+ książek i 180+ naukowych artykułów po polsku i angielsku.

- W 2024 r. wygrał ogólnopolski plebiscyt na Złotego Inżyniera 30-lecia (NOT).
- Jest członkiem i byłym prezesem kilku międzynarodowych stowarzyszeń:
  - b. Prezes, The International Society for the Comparative Study of Civilizations
  - b. Prezes, Advisory Council of the International Information Resources Management Association
  - b. Prezes, Colleagues International in Kalamazoo (Michigan)
- Jest honorowym prezesem Stowarzyszenia PESEL,
- Jest honorowym prezesem Stowarzyszenia Dzieci Powstania 1944.
- Był inicjatorem i współzałożycielem Rady Polsko-Amerykańskiej Inżynierów w Ameryce Północnej, a także
- Był prezesem Światowej Rady ds. Badań nad Polonią (1970-76) mianowany przez ostatniego Premiera emigracyjnego rządu w Londynie.

Za swoją działalność otrzymał odznaczenia i nagrody w obu krajach, m.in. Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP, Złoty Medal za zasługi dla Obronności Kraju (1998), a także odznaczenia różnych organizacji technicznych.

Był zawodnikiem tenisowym, prezesem Polskiego Związku Tenisowego (1971-72) i jest popularyzatorem tego sportu.